

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nova bremena.

V drž. zboru izvrše se v dveh, treh tednih velevažne reči. Grof Taaffe, njegovo ministerstvo ne pase lenobe. Ne, kdor bi to rekel, storil bi mu hudo krivico. Cela vrsta določeb, ki so jih poedini ministri že izdali, vsak v svojem področju, in veliko število postav, ki so jih v drž. zboru sklenili, oporekale bi mu na vse grlo.

Ali pa se je v teh določbah, v teh postavah, ki so jih sklenili v času, kar je grof Taaffe na krmilu vlade, vse na korist ljudstva izgodilo? Odgovor na to vprašanje bode različen prav po tem, kakor čez to pač storé različne stranke sodbo. Bodi pa že s tem, kakor koli, toliko je gotovo, da se iz njih vidi vsaj dobra volja ministrov, zaprek pa se jim seveda stavi veliko nasproti.

Zopet stopi sedaj ministerstvo pred drž. zbor, predlagaje mu troje načrtov za nove postave. Prva meri na zavarovanje delalcev o kaki nesreči, druga pa na podedovanje srednjih kmetij in tretja na vpeljanje „črne vojske.“ V vseh kaže ministerstvo dobro voljo, da pomaga tam, kjer je najbolj pomoči treba. Žal, da nalaga vsaka teh postav, če postane z njo resnica, ljudstvu novih in to velikih bremen.

Najtežje breme naleže se na ramena ljudstva tačas, če postane načrt za „črno vojsko“ postava. Črna vojska pa se imenuje za to, ker nima posebne vojaške obleke.

To pa se izgodi, kakor smo že v zadnjem listu na drugem mestu rekli, skorej gotovo, vendar pa upamo, da ne po polnem po načrtu, kakor ga ministerstvo predlaga. Zato govorimo že tudi koj dnes o tem načrtu.

Po njem mora vsak državljan, če more le orožje nositi, postati člen črne vojske brž, ko začne 19. leto pa dotlej, da spolni 42. leto; v tem ni izjeme druge, kakor ta, če je mož že sicer kje kako ud c. kr. vojske. Ako pa stopi častnik ali vojašk uradnik v pokoj, za-nj trpi enaka dolžnost celo tje do 60. leta. To je res hudo breme, ležje postane pa vsled tega, da

razven v največji sili ne prestopi črna vojska nikoli meje cesarstva in da ne bo ljudem za črno vojsko nobenih posebnih vaj ali priprav potreba.

S to postava izenači se naše cesarstvo z drugimi državami, ki že imajo delj časa črno vojsko in je torej tudi za naše cesarstvo skrajna potreba, da si jo osnuje. Ono pa ima tudi sploh najmanj mož v orožju in stoji v primeri z drugimi državami najslabše.

Očivestno kaže to ta-le tabela:

Dežela	vojakov	brambov- cey	črne vojske	vkup	od- stotek
Avstrija	881.786	396.898	146.034	1.324.718	4
Nemčija	2.170.000	565.000	5.705.000	8.413.000	12
Rusija	2.187.000	737.000	7.568.000	10.492.000	10
Francija	1.971.900	945.600	718.118	3.635.618	9·5
Italija	807.942	299.233	1.335.600	2.432.775	8·5

Te številke kažejo pač na drobno, kako stoji naše cesarstvo gledé vojaštva; vse države stojé nad njim. Pač se nam zdi, da bi one storile dobro, ko bi odjenjale ali ker ni do tega nobenega upanja, mora pač tudi naše cesarstvo seči po kisló jabelko in izosnovati si črno vojsko.

Dosehmal ima Nemčija razmerno največ ljudi v orožju, v njej je izmed sto ljudi že 12 vojakov, za njo pride Rusija, ki ima izmed sto ljudi 10 mož pod puško, potem je Francija, ki jih ima 9 in Italija, ki jih ima 8. V našem cesarstvu pride pa na sto prebivalcev samo čvetero vojakov.

Če postane iz črne vojske resnica, utegne se to nekoliko prevreči, vendar pa če se za en milijon povzdigne v njem število pri vojaštvu, ostane še zmerom za številom ostalih velesil.

Resnica, Avstrija ni začela, narobe še dolgo se je branila toliko breme naložiti svojim ljudstvom in jo je torej še le ozir na druge, sosednje države prisilil, da vpelje črno vojsko. Lehko pa si zato mislimo, da kdor in kateri koli narod še ima srca za našo lepo Avstrijo, bode za to postavó, toda breme je pač breme.

Delovanje posojilnice.

Iz Ptujja, dne 21. febr. 1886.

Minolo sredo dalo nam je „Hranilno in posojilno društvo“ račun o svojem delovanju v preteklem letu. Reči smem, da je bilo poročilo povoljnejše, kakor smo ga pričakovali. Kajti pomniti je treba, da zadruga deluje še le dve leti, da ima dva stara, od vseh strani podpirana konkurenta, da so deli našega sicer velikega okraja v teku let obubožali vsled slabih letin deloma, deloma pa tudi vsled lehkomiselnosti in zanikernosti ljudi.

Toda kljubu temu vsemu in da-si imamo mnogo prav predrznih pijavk, oderuhov v mestu in na kmetih, narastlo je število zadružnikov od 360 na 719, so se pomnožili zadružni deleži od 5883 gld. na 11.032 gld. 50 kr., se je dalo zadružnikom 88.605 gld. 95 kr. posojil. Hranilnih vlog imela je zadruga minolo leto že 63.683 gld. 90 kr., zadružno premoženje je znašalo 1936 gld. 35 kr. in vsega prometa je bilo 180.882 gld. 87 kr. Tedaj povsod napredek! Čisti dobiček ni bil velik, bilo ga je le 1316 gld. 26 kr.

Zadruga se je ustanovila, da pomaga Slovincem v sili in stiskah, da spodrine sčasoma ptuji upljiv, ki je tedaj najnevarnejši, ako se pokazuje v podobi denarja, da pripomore, naj Slovenci postanemo gospodarji na svoji zemlji, na zemlji pokojnih očetov. In zatoraj je celo prav, da ne gleda na dobiček, ampak ima vedno pred očmi svoj namen ali smoter.

Pa če dobiček tudi ni velik, pripalo bo vendar vsled sklepa občnega zbora, ako se odračuni 5% dividenda za deleže in 100 gld. pripoznane nagrade, čez 665 gld. rezervnemu zakladu, kateri bo potem sam znašal prek 2600 gl.

To pa je bilo mogoče, ker so odborniki tudi minolo leto brez vsake odškodnine poslovali.

V priznanje te požrtvovalnosti in v znamenje, da so bili zadružniki povse zadovoljni z uspehom, katerega je „posojilnica“ po dveletnem delovanju dosegla, bili so dozdajni odborniki in nadzorniki za bodočo dobo soglasno izvoljeni. V ravnateljstvu so gg.: A. Jurca, doktorja Ploj in Gregorič, T. Mikl, M. Brenčič in F. Urbas, v nadzorništvu naš drž. in deželni poslanec g. B. Raič, g. gv. o. B. Hrtiš, g. T. Sok, Al. Čeh in M. Rodošek. Pri točki posamezni nasveti se taki sicer niso stavili, pač pa so se zadružniki pogovarjali o marsičem za društvo koristnem. Pred vsem se je hvalilo vsestransko trudaljubivo, za razvoj zadruga imenitno delovanje zaupnih mož.

Grajalo se je tudi, in sicer so se grajali oni Slovenci, ki ali iz nevednosti ali navade še vedno podpirajo tuje denarne zavode, katere majo naši najljutejši sovražniki v rokah, da

dajejo in nalagajo denar pri onih ljudeh, kateri jim ne dajo nikdar računa, da nosijo denar tja, kjer ne vedo, kako in koliko varnosti imajo zanj, kjer dobivajo manjše obresti in pomagajo tako delati konkurenco domačemu zavodu ter polniti žepe tujcu, ki njih in vse njihove rojake zasmehuje in zatira. Postopanje tako je res čudno in nahaja se menda le med Slovenci in nikjer drugod, ker Slovenec najrajši tujcu pete liže.

Upajmo, da se bodo časi spremenili in ž njimi take vrste Slovenci! H koncu izrazim le dve želji, prvič da ostanejo dozdajni delavci in podporniki zadrugi zvesti, drugič, da bi se list „Zadruga“ opustil in bi se tvarina, s katero se peča „Z.“ obdelovala in razpravljala v listu, ki ima med kmeti naročnike, kakor „Sl. Gosp.“ Poduka je treba in za poduk je pripraven le list, ki je med prebivalstvom razširjen. Kdor se hoče o zadrugah poučiti, si ne bo posebe lista naročeval, če ga dobi še tako po ceni. Kmet šteti povsodi, zatoraj tudi pri naročnini. Zadoljni pa moramo biti, če je naročen le na en slovenski list. Ta pa mu naj prinaša vsakojakega poduka, in tedaj tudi o zadrugah ali posojilnicah.

Dr. Jurtéla.

Gospodarske stvari.

Kako globoko kaže najbolje vsako seme posejati, da najuspešneje kali, raste in obroditi.

V tem oziru je učenjak prof. Dr. Volny nekoliko poskusov naredil, katerih uspeh je v nekem gospodarskem nemškem listu nedavno razglasil in katere hoče zaradi njihove važnosti tudi „Slov. Gosp.“ svojim častitim bralcem s tem podati.

1. Kolikor globočeje se seme, sad ali gomolj v zemljo položi, toliko pozneje in neravneje se prikažejo klice nad površino zemlje.

2. Pri določenih globočinah je število pognalih rastlinic največje, pri večji ali pri manjši pa pojema.

5. Plitvo posejanje semena med določenimi mejami je gledé števila pognalih rastlinic, gledé ravnomernosti in hitrosti njihove rasti najboljše.

4. Najprimernejša globočina semenske posejatve se ravna po kakovosti rastline, po kakovosti zemlje in po vremenu. Kolikor slabotnejše je razvitek klicine rastline, oziroma kolikor drobnejši je sad, seme in gomolj, kolikor neugodnejše so vremenske razmere za cimljenje kolikor bolj ilovičasta je zemlja, toliko plitveje se mora sejati ali saditi.

5. Pri rastlinah s krepko razvitimi klicami je globočina posejatve seveda med določenimi mejami gledé števila pognalih rastlin brez pomembe.

6. Pri določeni globočini posejanja je pridelek največji; pridelek pa pojema pri plitvejši ali globočejši posejavi.

7. Globočina posejanja, pri kateri imajo rastline največo moč pridelka, je po plemenu rastline in po kakovosti zemlje različna.

8. Največji pridelki se pridelajo, ako se seme v tako plitvi globočini poseje, ki je naravi posejane rastline najbolj primerna.

9. Rastline, ki prihajajo iz semena, katero globokeje leži, navadno pozneje dozorevajo, in postanejo manj košate, kakor one od bolj plitvo posejanega semena.

Pod vsem tem so toraj določene meje za globočino posejatve, med katerimi po kakovosti zemlje, po vremenu in obnebju za posamezne rastlinske sorte in njihove razrede najprimernejša globočina posejatve semena leži. Te meje so pa več ali manj tesno potegnjene in ležijo razporedoma v majhni globočini, t. j. plitvejše posejatve dajejo sploh večje število rastlinic. Pri globokejši posejavi se oni organi, ki imajo sposobnost hrano v se jemati in jo rastlini dovajati, manj obilno narejajo in razvijajo, to so tako imenovani prisposodbovalni organi.

Iz vsega povedanega sledi, da je naloga razumnega kmetovalca skrbeti za to, da se seme pri posejavi z ozirom na zemljo, na obnebje, na vremenske razmere o času setve, na rastlino samo tako globoko v zemljo pospravijo, da se more cimljenje pravilno goditi in da morejo vse nacimljene rastlinice brez vse opovire skoz nad njimi ležečo zemeljno plast dobro prodirati.

Gledé zemlje je treba pomniti, da mora setvina globočina toliko manjša biti, kolikor je zemlja bolj ilovičasta, naopak pa toliko večja, kolikor bolj je zemlja rahla in prhka. V vlažnem obnebju ali pri vlažnem vremenu je treba plitvejše posejatve, v vročih krajih, v katerih velika suša prevaguje, mora se pa seme globokeje v zemljo pospraviti.

Konečno pride tudi debelost semena v poštev pri določevanju večje ali manjše globočine posejatve, ker je odvisno od nje tudi množina navzočih rezervnih tvarin.

Da olje žarko ne postane.

Olje postane žarko ali žaltavo, če zrak do njega pride. Da pa se ti to ne zgodi, stori takole: napolni flaše z oljem celo do vrha, prilij dva palca visoko vinskega cveta (špirita), potem flaše dobro zadelay ali začepi in če ti je mogoče, še obveži čep in vrat z mehurjevo kožo, pa ta se mora prej v mlačnej vodi namočiti, da se lahko dobro okoli vrata ovije. Ker je vinski cvet ali špirit lahkeji od olja, zato plava zgorej in tako zrak ne more do olja.

Sejmovi. Dne 6. marcija pri sv. Petru pod sv. gorami; dne 8. marcija na Pilštanju, na

Vidmu, dne 10. marcija pri sv. Juriju pod Tabrom, pri sv. Jakobu pri Laškem, v Kapelah pri Brežicah, v Kostrivnici na Spodnji Polškavi pa v Strassu; dne 11. marcija v Celju, Mariboru in Vitanju; dne 12. marcija pa v Št. Lovrencu na drav. polju in v Sevnici.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Deželni zbor. Mestni odbor. Narodna tiskarna.) Naš deželni zbor, v katerem imajo Slovenci veliko večino, zboroval je letos posebno dolgo, pa je tudi rešil prav važne predmete. Omenjam novi občinski red za ljubljansko mesto, dovolitev za novo mestno hranilnico v Ljubljani, napravo nove vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem pri Novem mestu, kjer se bo kupila za to deželno šolo graščina Germ. Za gradbo železnice Ljubljana Kamnik, ki bi se potem lahko nadaljevala, dovolil je dež. zbor 50.000 gld. In še mnogih drugih sklepov. Pri vsem tem se deželna priklada, ki je znašala 21 kr. za goldinar, ni le ne povišala, ampak za 3 kr., na 18 kr. znižala v veliko zadovoljnost davkoplačevalcev. Tako dobro gospodarijo Slovenci, kjer imajo oni večino. To pa so omogočili s tem, da so naložili po 6 gld. deželne priklade na hektoliter, vsem šnopsarjem na žalost, kar pa ne škoduje. Naj bi nas posnemale še druge dežele. — Slovensk je tudi odbor glavnega mesta ljubljanskega, v katerem pa nastajajo čedalje bolj čudne razmere. Izstopili so ali se niso dali več voliti nekateri prav čislani rodoljubi in sliši se že zdaj, da pri prihodnjih volitvah spomladi bodo tem mozem še sledili drugi. Krivo te, za vse Slovence žalostne prikazni je teroristično stopanje necega moža, ki hoče povsod biti prvi in izpodriva druge delavne moči. To se zdi mnogim jako kvarno in utegne prav slabe nasledke imeti za narodno stvar v Ljubljani. — Narodna tiskarna je imela 25. febr. svoj občni zbor. Pod predsedstvom našega obč. čislanege rojaka dr. Vošnjaka je tiskarna dobro uspevala in je „Slov. Narod“ precej novih naročnikov dobil, kakor se bere v poročilu. Tem bolj smo se začudili, da je ravno tisti mož, ki hoče v mestu vse terorizovati, pa s tem le odganja mnoge poštene narodnjake od narodnega dela, tudi pri tem društvu izredkopaval tla dozdanjemu odboru in po nalovljenih pooblastilih bacnil iz odbora delavne in zaslužene može, dr. Stareta, ki tako izvrstno deluje za Narodni dom in dramatično društvo, našega rojaka dr. Mundo, dozdanjega podpredsednika, g. Žagarja, deželnege blagajnika. Tako si je pridobil večino, da bo on zdaj tudi pri Narodni tiskarni prvi, kajti dr. Zarnik je že leto in dan bolan in je le po imenu predsednik. Vodja je torej podpredsednik g. Hribar. Vsled teh popolnem ne-

opravičenih in neumestnih spletek stopil je g. dr. Vošnjak iz upravnega odbora. Štajerske Slovence bode ta vest gotovo neprijetno zadela, kakor je tudi tukaj vse tiste rodoljube, kateri le v složnem, odkritosrčnem, skupnem delovanju vseh narodnih moči vidijo poročstvo obstanka in boljše prihodnosti slovenskega naroda.

Iz Ptujkega okraja. (Nasvet volilcem.) Kjer še se občinske volitve niso vršile, opozarjamo volilce, da naj volijo v odbor može, katerim je ležeče na blagru občine, kateri, ako je treba, se ob pravem času oglasijo in resno besedo spregovorijo. Odborniki pa naj združeni volijo moža za župana, kateri bo na vse strani zastopal občino na zadovoljnost soobčanov. Župan naj pogumno deluje, a ne sme se obnašati, kakor da bi bili drugi občani „niše“. Župan naj bode vzgled prebivalcem, a ne gre mu po krčmah razsajati, ter se svojim kričanjem mirne ljudi, duhovnike in učitelje napadati, kajti s tem se pohujšanje daje. Ako župan nemški zna, je prav. Pa če misli, da je zato, ker nekaj nemški govoriti zna, več, kakor drug pošten kmet, to se moti. Slovenski župan ne sme v svojo lastno skledo pljuvati; to pa stori s tem, kedar svoj materni jezik slovenski zaničuje, ter se le z nemščino ponašati hoče, a zaslužene poštene slovenske može pa obrekuje. Malo je, hvala Bogu, takih županov, a kjer so, proč z njimi! Volilci! volite poštene Slovence za župane, izvolite zopet dosedanje, s katerimi ste zadovoljni bili do sedaj, a volite nove na mesto tistih, ki mislijo, da ako znajo nemški in imajo v kleti precej vina, je vsak drugi „niše“ pred njimi. Volilce.

Od sv. Benedikta. (Pogreb župana.) V četrtek 18. februv. smo pokopali Vincenca Krmeka, posestnika in župana. Bil je mož obče spoštovan, županoval je 16 let mirno, samo to je škoda bilo, da ni znal slovenski pisati, on še je bil učenec iz tiste stare šole, kateri mislijo, da se slovenski ne da naučiti pisati ali da ni potrebno. Našega rajnega Krmeka ni domače ne tuj človek mogel spoznati, kake misli je on, ker je z vsakim človekom, naj je že prišel kateri uradnik, žandar, agent, tujec itd., — on je govoril z njim le slovenski, le v veliki stiski, ako ga kateri ni razumel, je odgovarjal nemški. Če pride namreč na deželó k županom kak poslanec, ga navadno samo pozdravlja nemški, n. pr.: „Guten Morgen,“ „Guten Tag“, „Besten Appetit“, tako sem slišal čestokrat, da je kateri opomnil rajn. Krmeka: „Sie können ja deutsch“, ga je on zavrnil: „Saj zastopite slovenski.“ On, kakor marsikateri župan, je bil le po stari šoli pokvarjen, v srcu je naroden, le prave značajnosti ni, in da se zapeljati mestnemu človeku, kateri se ni učil slovenščine. Tako se je godilo našemu Krmeku, ali Bog ga je ljubil in k sebi

vzel, na svetu ostane za njim le ta črna maroga v svarjenje drugim županom, naj ne volijo nikdar z nemčuri itd. Lepo s sv. zakramenti spreviden, je mirno zaspal. Bog daj mu mirni počitek, večna luč mu naj sveti!

Iz Središča. (Naše občinske zadeve.) II. Da Središče cerkve, farovža in šole nima v trgu, ampak v sosednji občini, na Grabah, to je sicer stari greh, ki pa se mora od naših poglavarjev za prihodnost uvaževati, ker ne bo dolgo, da bo se cerkev, farovž in šola staviti morala, ker je vse deloma staro, deloma premajhno. Vrh tega je novejši greh naših poglavarjev, to, da so nam železniško postajo pustili staviti tam, kjer zbog velike oddaljenosti od trga najmanj ugaja. A naj-novejši greh je ta, in tega ne moremo zadosti grajati, da se kljubu velikej potrebi občina nemore odločiti za stavbo kakih poslopij, ki bi za promet, za korist in olepšanje našega trga služila; rajši se trpi pomanjkanje in rajši se plačujejo za skromne prostore drage najemnine. Stanovanje dveh učiteljev je v trgu v poslopju, kjer je ob enem krčma; eden šolski razred in stanovanje za enega (tretjega) učitelja je pospravljeno izvan trga spet v poslopju, kjer je krčma; za to vse se plačujejo visoke najemnine. Postaja finančne straže tudi nima stanovanja v trgu, ampak na Grabah, in če se tukaj nastani zdravnik, kojega potrebujemo kakor riba vode, smo v zadregi zbog stanovanja. Za tak naroden trg bi se tudi spodobilo, da bi imel lepe prostore za razne društvene zabave, kojih pomanjkanje se od dne do dne bolje občuti. Sedajno vrlo društvo „Edinost“ se ne more gibati, kakor bi se lahko, ker manjkajo mu prostori. Če se te vse pomanjkljivosti presodijo, bo vsak razumen človek pritrnil in odobril, da se v tem oziru naše občinsko poglavarstvo za to pobrine, da vse te pomankljivosti odstrani; občina ne bode s tem samo pospešila prometa, in olepšala trga, ampak koristila bo tudi svoji blagajnici, ker ji bode vse to jakše obresti neslo, kakor sedanje obligacije, tudi jakše od sedaj izposojenih denarjev in jakše od sedaj v najem danih zemljišč, posebno če se pomisli, kako neredno se obresti in najemščine od zemljišč pri nas plačujejo; da so rade zgube, to ni nič novega. (Dalje prih.)

Iz Št. Pavla v Savinjski dolini. (Narodna zavest. Naše šolske razmere. Prijatelji in dobrotniki šole in mladine. Zahvala.) Z veseljem Ti naznamim, dragi „Slovenski Gospodar“, da se je tekom zadnjih let narodnostna zavest začela med našim ljudstvom krepko razvijati in širiti. Imamo dokaj veljavnih mož na naši strani. Večina občinskega zastopa, krajnega šolskega sveta je narodna. Županstvo uraduje uže 3. leto slovensko. Zanesljivo se nadjamo, da bode tudi

nova občinska volitev prihodnjo spōmlad v zmyslu narodnosti se izvršila, in da se bode dosedajni občinski zastop z dosedanjim gosp. županom Potočnikom na čelu, s kojim je prišel blagi mir v občino, zopet izvolil, ter da bodo tako Št. Pavlani zopet rešili domačo reč na čast sebi in slovenski ideji. Tudi o naših šolskih razmerah morem se le pohvalno izreči. Ljudstvo je za šolski poduk vneto ter sploh šoli in učiteljem prijazno in požrtvovalno. Razširila se je naša šola tekom zadnjih let že v štirirazrednico, in ker je šolsko poslopje premalo, vzeli ste se dve šolski sobi v privatni hiši za dva višja razreda v najem. Letos pa, ako Bog da, dozidalo se bode šolsko poslopje v tolikej meri, da bodo vsi štirje razredi prišli pod eno streho. Vse to je gotov dokaz, da ljudstvo žrtvuje mnogo za šolo in poduk. Otroci pa dokaj pridno prihajajo k celo-dnev-nemu poduku tako, da so šolske sobe vedno polne. Da je pa temu tako, imamo se zahvaliti lepi vzajemnosti in skupnemu delovanju med častito duhovščino in učiteljstvom. Vsi skupaj, svoje vzvišene naloge si zvesti, delujejo v najlepši harmoniji v blagor občine in ljudstva. Ravno zato si pa pridobiva naše šolstvo toliko prijateljev in šolska mladina obilno dobrotnikov. Pred tremi leti so prijatelji šole takoj zložili denarja, da se je kupila lepa šolska zastava za cerkvene sprevide. Letos pa so tekom meseca februarija darovali dobrotniki šolske mladine toliko, da se je zamoglo 60 otrokom šolskim nakupiti in pripraviti deloma obleka, deloma obutev, kar se je v nedeljo 21. februarija popoldne po božji službi v šoli svečano v pričō mnogih občanov revnim šolarčkom razdelilo. Razun tega se še bode revnim učencem delila potrebna šolska priprava, kakor knjige, pisanke in drugo pisalno orodje. Vsem dobrotnikom pa, ki so darovali in pripomogli, da se je zamogla revni šolski mladeži tako gmotna podpora dati, in tako dobro delo usmiljenja v tej veliki meri izvršiti, naj bode tem potom izrečena presrčna zahvala v imenu šolske mladeži. Mili Bog naj jim povrne stotero!

Iz sv. Lovrenca v slov. goricah. (Društvo. Kupčija.) Tukajšnje pol. nar. gospod. društvo je imelo v nedeljo, dne 31. januv. svoje zborovanje s prav mičnimi in podučljivimi prednašanji, zategadelj se ga je tudi ogromna množica vdeležila. Najpred je g. predsednik predstojnike nagovarjal za lepi krščanski red skrbeti v srenji in po mogočnosti se ogibati občutljivih stroškov, izlasti za potepuhe, na dalje so č. g. župnik nas opozarjali na grozečo škodo našim vinogradom po neki listni uši, katera se je deloma že prikazala in nas podučili, kako njeni razvoj zaprečiti, in potem še je g. nadučitelj priporočal boljše in več krmiljskih rastlin sejati in saditi v prospeh živinoreje in kako pre-

denico na deteljšiči pokončati. Omenil sem to le povrh, ker se sliši občna želja, da bi pridno delovanje našega društva v tej tihi dolini blagovnilo spretnejše pero objavljati. V 47. šte. „Slov. Gosp.“ 1. l. smo si vabili kupce za naš lanjski vinjski pridelek in danes zadovoljno objavljamo, da smo jih tedaj tudi hitro v obilici dobili, vsaki den smo videli lepo število veselih voznikov, ki so s težko obloženimi vozi se veselo pomikali proti Ptujju. Domači č. g. župnik so po prav lepi ceni pokupili in razposlali svojim znancem in prijateljem v Celje, Celovec, Gradec in drugod nad 40 štrtinov in še zmirom dobivajo več naročil, g. Kaiser v Ptujju je kupil nad 50 štrtinov, za g. Kočevarja v Mariboru se je skupilo nad 50 štrtinjakov. Nek Gradčan je prišel in se ni mogel veselja in zadovoljnosti izraziti, kako srečen je tokrat, da je v ta kraj prišel; rekel je, da je zanaprej vsako leto naš kupec in brez števila drugih prihaja še vedno k nam; kjer je bila bolj potreba za denar, tam se je tudi zvečinoma že vino prodalo pō 60 do 80 gld. štrtinjak, vrh tega pa ima naša zupnija zmiraj še nad 200 štrtinjakov vina na razpolago in sicer najfinejo robo. Najizvrstnejšo kapljico iz Senčaka še hranimo, vinotržci in vinokupci podžurite se tedaj, kateri še hočete imeti nepokvarjeno izvrstno kapljico, ne vemo ali bomo vam zamogli prihodnjo jesen s tako izvrstno kapljico postreči, nadjamo se pa, da bomo zamogli v prihodnje poročati, da smo slednje po 90 in 100 gld. prodali.

Od sv. Ilja v slov. goricah. Tukajšnji nemčurji hudo rogovilijo v svojem moniterju od 19. t. m. zoper č. g. župnika in gospo Swaty zarad pretečenih volitev. Ona nista hotela tako plesati, kakor so ti medvedje godli. S tem počenjamem pa sami sebe z blatom ometavajo in pred svetom onečastujejo ter kažejo, da smo jim mi Slovenci kakor gadje ležeči na prsih; kakor se je to pri volitvi videlo, saj niso nobenega Slovenca v I. razredu volili (o tem več prihodnjič). Sram jih bodi! Prišla pa bode ura in dan, ko bodemo St. Ilčanji na njih političnem grobu zagrmeli — requiescant in pace!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf popelje se s prevzv. soprogo jutri, t. j. dne 5. marcija, na otok Lacroma, da tamkaj okreva od svoje bolezni. Ako mu dene mili zrak, ki je doma na onem otoku, dobro, ostane tamkej nekaj tednov, potem pa se povrne v Laxenburg. Grof Taaffe se je v drž. zboru proti nemškim ultrajcem možato potegnul za svoje ministerstvo ter je odločno izrekel, da minister Pino, katerega so bili dr. Steinwender in dr. prav robato napadli, nima uzroka stopiti iz ministerstva. — Kar se tiče verskih šol, so se bojda po-

slanci tako med seboj porazumeli, da se pustijo poedinim deželam, napraviti si jih, ako jih želé. Kakor stojé sedaj razmere po deželah, razven dveh, treh ne dobó jih še kmalu nobena dežela. — Predlog posl. Scharschmida, naj se izreče nemščina postavno za drž. jezik, dela poslancem desnice precej preglavico. Da se nazadnje zavrže, toliko je pač menda gotovo, ali na kak način da se naj to stori, v tem še poslanci niso edini. — V odseku, ki pretresuje načrt vlade gledé postave o podedovanju srednjih kmetij, sta od strani Slovencev grof Hohenwart pa g. M. Vošnjak. — Vojni minister namerava zahtevati od delegacij denarja za naše repeticke; te, ki jih ima sedaj vojaštvo, prepusté se potlej „črni vojski.“ — Gm. baron Rheinländer gre iz Ljubljane v Brn, da zasede tam mesto rajn. fml. Stubenraucha. — Baron Depretis, c. kr. namestnik v Trstu, podal se je na Dunaj. Kakor se sliši, storil je to v jako važnih zadevah. — Dne 28. marcija bode v Trstu razstava letečine, t. j. ptic, kokoši itd. — V avstrijskem primorju so ujeli lani pri 8 milj. kil raznih rib, vredne so bile okoli 2½ milj. gold. — Nemci na Koroškem kujó zahvalnice dr. Steinwenderju, ker je, kakor pravijó, gorke povedal ministru Pinu. Ker pa je baron Pino poslanec za slov. Velikovski okraj, sodi se lahko, da storé to le iz mržnje do svojih slov. rojakov. — V Pliberku je v noči 20. febr. troje tatov vlomilo v tamošnjo pošto a zasačili so jih še, predno so kaj odnesli. — V pravdi zoper dr. Starčeviča in Gržanića v Zagrebu se jima je končeno samo kazen na zapor petih mesecev določila. — Minister prava, dr. Pavler, stopi iz ogerškega ministerstva in na njegovo mesto pride, kakor se govori, Szilagyi. Minister dr. Pavler je bil bojda judom na poti in bi tedaj le vsled njih pritiskanja odstopil.

Vnanje države. Uže je 1. den marcija davno preteklo, a zmerom še niso sklenili miru med Srbi in Bolgari. Veliko vesti so to zimo raznesli o tem pogajanju po svetu ali, kakor se čuti, bilo jih je le malo resničnih. Tako bo pa menda tudi ta bosa, da so Bolgari precejšnje vojsko sedaj poslali na srbsko mejo. Sedaj se razgovor suče o predlogu, ki jim ga je Turčija ponudila; ta predlog bi neki ob enem Srbom in Bolgarom ustregel. — Pogodba med turško in bolgarsko vlado gledé tega, kako da se Vzohodnja Rumelija združi z Bolgarijo, izpremeni se v toliko, da se v njej ne govori ne o knezu Aleksandru ne o petih letih, ampak samo o bolgarskem knezu in pa nedoločenem času. Ta sprememba, če jo Turčija vzprejme, ugaja menda vsem velesilam. — Turčijo je ruski poslanec, grof Nelidov opomnil, da ji bo treba del vojne odškodnine izplačati. Vsled tega so vse žito, kolikor ga je turška vlada imela, prodali, a svota še menda ni preseгла one odškodnine. —

Nemški cesar Viljelm je pri zadnjem plesu padel na gladkih tleh in si nekoliko ledja razranil, vendar ni za-nj nevarno. V Berlinu razpravlja se sedaj v dež. zboru predlog vlade ali prav za prav kneza Bismarka, naj se ji dovoli 100 milj. mark v to, da vpelje nemške šole in pokupi posestva Poljakov v Poznanjskem, ako to izpozna za potrebo. Zoper to nečloveško početje stojé Poljaki seveda kakor en mož ali tudi katol. Nemci se mu ustavljajo moški, češ, da je velika krivica. Katoliška vera je pač katoliška in ima srce za vse narode. — Francoska kamora je vzprejela madagaško pogodbo prav tako, kakor jo je vlada predložila. — V Angliji razsajati so jeli na večih mestih delalci. V Birminghamu so s kamenjem pobili ravnatelja neke tovarne, okna pa so na večih tovarnah potrli. Redarji jim že niso več sami kos, da si se njih število pomnožuje. — Kitajska vlada je pozvala poveljnika na otoku Formosa na odgovor, ker bi se pré ne bil po njeni volji ravnal. Mož bo to pač opustil, kajti ta pot stala bi ga gotovo njegovo — glavo. — V Ameriki so postali nekaterih ljudi siti, tako judov in pa kitajcev, češ, da pridejo le tje, ljudi izsesavat; tedaj pa so se jih jeli braniti in pošiljajo jih kaj radi nazaj — v domovino.

Za poduk in kratek čas.

Občinska volitev v Vuhredu.

Večidel so obč. volitve uže končane in izvoljeni možje so prisegli zvestobo, le v Vuhredu še ni v redu, akoravno je bila volitev v nedeljo 28. svečana med popoldansko božjo službo. Kako pa to? S porazumljenjem župnikovim je obč. predstojnik razpisal volitev na nedeljo popoldne, da bi se je ljudje ležje vdeležili; litanije pa bi se molile po božji službi predpoldnevom, kakor je to v obč. navada po goratih farah. Dva dni pred volitvijo zbolil g. predstojnik, obč. pisar naznani v soboto gosp. župniku, da se bode radi tega bržkone volitev preložila, ter hoče v nedeljo o tej reči pred božjo službo natančneje povedati. Nekoliko pred 1½10. pride ovi pisar v sakristijo, g. župnika v imenu predstojnikovem prosit, ljudem po pridigi oznaniti, da se volitev preloži do tistega dne, ki bode iz prižnice povedan, kajti na tak način vsi ob enem najležje izvedó. G. župnik je to rad storil in za popoldne ob 2. križev pot in litanije z blagoslovom oznanil. Glej hud...! Šulvereinlerjem je to zasmrdelo, hitro skočijo na noge, hajdi h g. Paherniku, kjer se je imelo voliti, térjajo, da se volitev začne; ko se jim od predstojnika naprošeno cerkveno oznanilo pové, gredo srditi k njemu. Hitro se pokličejo volilci, katerih nekateri grejo v cerkev k božji službi, drugi pa volit. Volitev se začne, urno napre-

duje in bilo je upati vesele zmage. Po božji službi izve g. župnik o volitvi, nevoljen se tje poda, protestira energično zoper tako nepostavno ravnanje, kazaje, da se hiša božja zlorabi, in napove „protest“ do c. kr. okr. glavarstva.

Izvoljeni možje se preberejo, pa glej drugega hud. . . , v prvem in drugem volilnem redu so bili razun dveh, eni in isti izvoljeni, toraj premalo število. „T. . . . ! das geht nit zam“, zamrma eden modrih gospodov. G. župnik jim razloži pregreške, debelo gledajo postavo in pa eden družega ter konečno nek zapisnik skujejo, ki je podoben baš šaljivi pesmici:

Na žgancih tropine
Pa kislega zelja;
Bob, kaša, vse mine,
Ko pridem od dela.

Slavno c. kr. glavarstvo bode lahko ovrglo čudno volitev, dolgobradci se bodo čohali, mi pa se smeje pripravljali na drugo volitev, preden se „fašenk“ rodi.

Smešnica 9. Dva tata sta drva kradla in sta zasačena prišla pred porotnike. Državni pravdnik je poudarjal, da se imata oba ostro kaznovati, ker pri obeh se nahajajo uzroki, kateri njuno zločinstvo obtežujejo, kajti prvi tat se je predrznil o svitem dnevu krasti, drugi pa v mirni noči, ko poštene ljudje spijo. Ko je to zagovornik tatov slišal, je ves začuden dejal porotnikom: „Tožnik graja pri zatožencih enkrat, da se je po dnevu kradlo, drugič pa da po noči. Za božjo voljo, slavni porotniki, povejti mi, kedaj bi naj tedaj človek šel krast?“

Razne stvari.

(Za šolo.) Svitli cesar so dali za povečanje šole na Remšniku 200 gld. iz lastnega premoženja.

(Sirotinsko premoženje.) Dosehmal se sme premoženje mladoletnih oseb, ako obstoji iz gotovine, samo v c. kr. davkariji izročiti, toda vsled tega nese tak denar le malo obresti, Okrajni zastop v „Slov. Gradcu“ pa se obrača po našem poslancu baronu Gudel-Lannoyu do drž. zbora, naj se določi postavno, da se more tak denar tudi v hranilnicah naložiti. Upanje je, kakor se sliši, da se bo to dovolilo.

(Odpoved.) Dosedanji župan v Mariboru, g. dr. Ferd. Duchatsch, odložil je čast mestnega odbornika, obdržati pa bojda misli tisto v zastopu Šentmarješke srenje.

(Novi zvonovi.) Za zvonove cerkve v Pišecah nabéra poseben odbor mile darove in kakor se nam hvali, nabera se mu obnaša dobro. Tako mu je g. J. Rode, trgovec v Kamniku, sam podaril 50 gl. kakor v spominj svojega rajn. očeta.

(Od prežarjev.) Še zmerom je semtertje pri nas grda navada, da hodi mladina o ženitbah na prežo. Tako se nam piše iz Majšperga,

da je prišlo nekaj fantov pri gostiji v Koritnem na prežo. Eden izmed njih je splezel celo na dilje, toda svatje so ga tam zasačili. Kaj pa je hotel fant na diljah in ali so mu jih svatje kaj gorkih namerili, tega nam dopisnik ni povedal.

(Nesreča.) V jamah pri Trbovljah je delavec J. Starčnik s toligo vred padel v globoko jamo ter se je nevarno obtolkel.

(Okrajna cesta.) Kakor je sklenil okrajni zastop v Št. Lenartu, ima se letos okrajna cesta pri Aubelnovem vrtu popraviti. Za to je odločenih 760 goldinarjev. Tega popravila je v resnici treba, ali pa ona svota ni prevelika, nočemo razsoditi.

(Preveč denarja) imajo mestjani v Slov. Bistrici, kajti te dni poslali so 40 gld. za šulverein na Dunaj, od ondot pa gre, kakor je znano, ta denar gori v Berlin. Ali ne vedo domá kam z denarjem?

(Nič ne bo s kašo.) G. Raswoschegg ne bo jedel kaše zato, ker je bil baje lani gosp. Kresnika v zapor dejal, naj bi ne mogel k volitvi v Maribor. Bila mu jo je sicer c. kr. dež. sodnija v Celju za štiri cele tedne odmerila, toda višja sodnija je obsodbo ovrgla; zakaj? tega še nismo prav izvedeli.

(Bukve za vojake.) G. major J. Comel plem. Sočebnan izdal je v slovenski in nemški besedi „osnovo c. kr. vojaštva“. Slov. mladenčem, ki so vvrsteni v vojake, priporočamo drobno knjižico. Dobi se pri g. spisatelju v Gradcu.

(Občni zbor.) Posojilnica v Šoštanju ima svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 8. marca 1886, ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1) Poročilo o letnem računu; 2) sklep o porabi čistega dobička; 3) volitev ravnateljstva in nadzorništva; 4. posvetovanje o premembi pravil; 5) razni predlogi.

(Denarni promet.) Hranilno in posojilno društvo v Ptujih imelo je meseca februarja t. l. dohodkov 8438 gold. 77 kr., stroškov pa 7566 gld. 61 kr.; prometa torej 16.005 fl. 38 kr.

(Posojilnica v Mariboru) imela je v mesecu februarju t. l. dohodkov 33.856 gold. 55 kr., stroškov 27.965 gld. 73 kr., torej denarnega prometa 61.822 gld. 28 kr.

(Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih oktober, november in december 1885 12.444 novih zavarovanj za 14.930.821 gld. 64 kr. kapitala ter je zato prejela 449.503 gld. 03 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 190.342 gld. 49 kr., Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1,565,696 gld. 49 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 410.325 gld. 07 kr., na zemljišča posojenih pa 605.920 gld. 88 kr. Gasilne brizgalnice dobile so tri občine.

(Vabilo.) Kat. pol. društvo v Konjicah ima pustno nedeljo 7. sušca ob 1/3. uri svoje zborovanje, h kojega udeležbi vabi odbor.

(Vabilo k tomboli.) Katol. podporno društvo v Celji priredi prihodnjo nedeljo, dne 7. marca ob 3. uri popoldne tombolo v gostilni „prislonu“. (Hotel Elefant). Čisti znesek je odločen ubožni šolski mladini. Prijatelji katoliškega podporn. društva vdeležujte se je v obilnem številu!

(Vabilo) k podružničnemu zboru društva sv. Cirila in Metoda, ki se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne v Neuwirtovi (Pahernik) hiši v Vuhredu s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov; 2. govor tajnikov o namenu podružnic; 3. prečitavanje potrjenih pravil; 4. volitev načelnštva; 5. nasveti; 6. vsprejem novih udov. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno začasni odbor.

(Naznanje.) Začasni odbor podružnice Šaleške doline „družbe sv. Cirila in Metoda“ naznanja, da so se pravila od strani visoke vlade odobrila, ter vljudno vabi vdeležiti se prvega rednega občnega zbora. Ta se vrši dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne v prostoru šaleške čitalnice v Šoštanjju.

(Spremembe v lav. škofiji.) Č. gosp. Janez Kalin, kn. šk. dnh. svetovalec in župnik v Mozirju, je dne 3. marcija po dolgi bolezni umrl. Č. g. J. Stabuc, doslej kaplan v Šmartnu pri Šaleku, prišel je za II. kaplana v Konjice, č. g. Jurij Purgaj pa za kaplana v Cerkovice in č. g. Al. Vojsk ostane pri sv. Marjeti pri Ptujju. Kaplaniji v Šmartnu in v Zrečah ostane prazni.

Loterijske številke:

V Trstu 27. februvarja 1886: 46, 41, 17, 58, 10
V Lincu „ „ „ 12, 37, 32, 17, 52
Prihodnje srečkanje 6. marcija 1886

Nove Šmarnice za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo do srede marca dovršene in bodemo potem natančneje poročali. To naj služi za odgovor na več uprašanj 1-2 zarad „Šmarnic.“

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani,
Stolni trg, št. 6.

Kopačev vinograd

v Šmarji z imenom Vinski vrh se tudi na parceli proda, tako da si z malim denarjem vsak lahko kupi; kdor o tem več zvedeti želi, naj se pri posestnici na Anderburgi oglasi.

Svarilo.

Nikdo ni pooblaščen na najino ime denarja ali blaga na posodo vzeti, ker nobenega dolga, kateri se stori na najino ime, ne plačava.

V Ljubnem pri Celji. Franc in Jožefa Petek.

2-2

Mlin

na novo pozidan, na tri kolesa z oljno pripravo, zraven je tudi blizo 3 orale izvrstnega zemljišča, želi prodati Jožef Čuček v Erjavcih, pošta sv. Andraž v Slov. gor. Ceno pové posestnik sam.

Na prodaj imam

2000, en meter visokih, 2letnih breskvinih sadežev po 2 krajcarja; 1000 gruškinih, 3letnih sadežev po 5 krajcarjev.

Martin Žnidar,
posestnik, Košnica, pošta Celje.

Iz Rajmund Wieser-jeve žganjarije

4-6

v Hočjah (Kötsch) pri Mariboru, Štirska,

se priporoča:

Izvrstna tropinska žganjica per hektoliter	gld.	18 — 26.
„ drožena „ „ „	„	22 — 60.
„ slivovka „ „ „	„	23 — 40.
„ brinjevec „ „ „	„	20 — 28.
„ višnjevka „ „ „	„	20 — 22.
„ Rostopschin „ „ „	„	20 — 22.

Ako se kupi celi hektoliter, pošlje se vožnine prosto na vse železniške postaje, ako pa 3 hektolitri, prosto po železnici s sodom vred.